

VESELJE EVANGELIJA Z DON BOSKOM

uredil ANTONIO CARRIERO

»Salezijanci so me vzgajali
za lepo, za delo in za veliko veselje.«

PAPEŽ FRANČIŠEK
v predgovoru

prevedel
ANDREJ TURK

salve₃

Dragi salezijanci ...

Imate srečo, da vaš ustanovitelj, don Bosko, ni bil svetnik z žalostnim in namrščenim obrazom »velikega petka«, ampak z veselim obrazom »velikonočne nedelje«. Navzlic številnim vsakodnevnim dolžnostim in težavam je bil vedno vesel in prijazen. V *Biografskih spominih* piše, da je »njegov, od veselja sijoči obraz, kot vedno izražal zadovoljstvo nad tem, da je med svojimi otroki« (*Biografski spomini sv. Janeza Boska*, 12. zvezek, str. 41).

Ni naključje, da je bila svetost zanj v tem, da si »vedno vesel«. Zato ga lahko označimo za »zdravega prenašalca evangeljskega veselja«. To veselje je prenesel svojemu prvemu znamenitemu gojencu svetemu Dominiku Saviu in nato vsem vam salezijancem v izvirnem in vedno privlačnem slogu z »visoko mero vsakodnevnega krščanskega življenja«, kot se je izrazil sveti Janez Pavel II. v apostolskem pismu *Novo millennio ineunte* [Ob začetku novega tisočletja], 31.

Don Boskovo sporočilo je bilo v času, ko so bili duhovniki ločeni od vsakdanjega življenja vernikov, nekaj revolucionarnega. »Visoko mero krščanskega življenja« je izkazoval tudi z obiskovanjem »družbenih in bivanjskih obrobij«, ki so se v 19. stoletju razraščala v takratni italijanski prestolnici Turinu. To rastoče indu-

strijsko mesto je privlačilo na stotine mladih iskalcev dela. Kot »duhovnik ubogih in zapuščenih mladih« je po daljnosežnem nasvetu svojega učitelja svetega Jožefa Cafassa odhajal na ulice, gradbišča in v tovarne, kjer je iskal osamljene in zapuščene fante, prepuščene na milost in nemilost brezvestnim delodajalcem. S skrbnostjo pravega vzgojitelja je fantom, ki jih je iztrgal ulici, prinašal veselje in jim našel oazo miru v Valdoccu, kjer jih je vzgajal v »dobre kristjane in poštene državljane«.

Takšno veselo in družinsko ozračje sem imel priložnost izkusiti tudi sam, ko sem kot fantič obiskoval šesti razred v Zavodu Wilfrid Barón de los Ángeles v Ramos Mejí. Salezijanci so vzgajali za lepo, za delo in za veliko veselje – kar je vaša karizma. Z njihovo pomočjo sem odraščal brez strahu in raznih obsedenosti ter napredoval v veselju in molitvi.

Tako kot med obiskom bazilike Marije Pomočnice 21. junija 2015 tudi vam zdaj na srce polagam don Boskove »tri lepe ljubezni«: do Božje Matere, do evharistije in do papeža. Danes o Mariji redko kdo govori s takšno ljubeznijo, kot je to počel vaš svetnik. Bogu se je v zaupni molitvi izročal po Mariji, ki mu je dajala pogum za spoprijemanje z življenjskimi izzivi in nevarnostmi njegovega poslanstva. Druga don Boskova lepa ljubezen – do evharistije – naj vas opominja, da boste mlade spodbujali k živemu sodelovanju pri bogoslužju in jim pomagali vstopiti v evharistično skrivnost; tudi na češčenje ne pozabite. In še ljubezen do svetega očeta, ki ni le ljubezen do kake osebe, temveč do Petra kot Kristusovega predstavnika, voditelja Cerkve in njene-

ga Ženina. Ta lepa ljubezen do papeža je tudi ljubezen do Cerkve.

Vprašati bi se morali: »Kakšnega don Boskovega salezijanca potrebujejo danes mladi?« Sam bi odgovoril, da človeka dejanj, kot je bil vaš ustanovitelj, ki je namesto kariere hišnega duhovnika v plemiških družinah izbral služenje ubogim in zapuščenim mladim. Potrebujejo salezijanca, ki ima odprte oči za potrebe in težave ljudi, med katerimi živi, jih zna prav oceniti in se z njimi pogumno spopasti. Poklican je na vsa svetovna in zgodovinska obrobja – delovna, družinska, kulturna in ekonomska –, ki so potrebna ozdravljenja. In če na ta obrobja, kjer živijo mladi in njihove družine, prinese duha Vstalega, se tam vzpostavi Božje kraljestvo, ki omogoča drugačno življenje.

Salezijanec kot vzgojitelj sočutno sprejema ranljivost mladih, ki živijo v odrinjenosti in brez obetov za prihodnost, se kot dobri Samarijan sklanja k njihovim ranam in jih obvezuje.

Salezijanec je po naravi optimist, ki gleda na mlade s pozitivnim realizmom. Kot poudarja don Bosko, vidi v vsakem izmed njih, tudi v najbolj upornih in razpuščenih, nekaj dobrega in to razvija s potrpežljivostjo in ljubeznijo.

Salezijanec je ne nazadnje tudi prinašalec vesele novice o Kristusovem vstajenju, ki je za vse ljudi. Bog ne izključuje nikogar. Ljubi nas brezpogojno – ne da bi zahteval, naj bomo dobri, in ne da bi nas prosil za dovoljenje. Ljubi nas in nam odpušča. In če se mu damo presenetiti v preprostosti, kot tisti, ki nimajo česa izgubiti, doživimo, da naše srce preplavi njegova ljubezen.

Če pa salezijanec teh lastnosti nima, mu ostane le dolg in žalosten obraz. Ne! Mladim mora prinašati to veselo in resnično novico, ki je v nasprotju z vsemi drugimi, ki jih vsak dan objavljajo v časopisih in na spletu. Da je Kristus resnično vstal, so dokazali don Bosko, mati Marija Mazzarello, vsi sveti, blaženi in drugi člani salezijanske družine. Ti so preoblikovali in še vedno vsak dan preoblikujejo življenje tistih, ki jih srečujejo, ker so se najprej sami dali doseči Božjemu usmiljenju.

Salezijanec tako postane priča evangelija, vesele novice, ki se mora v svoji preprostosti spoprijemati z zapleteno kulturo vsake države. Usklajevanje preprostosti in zapletenosti je za don Boskove otroke vsakodnevno poslanstvo.

Sledi obširni komentar k moji apostolski spodbudi *Veselje evangelija*, ki je napisan v salezijanskem ključu. Zaupali so ga vidnim strokovnjakom na svojih področjih, ki so s pretanjeno občutljivostjo in z don Boskovega vidika povezali papeževe misli s sedanjimi razmerami, da bi lahko otroke in mlade vzgajali in usmerjali k dobremu.

Prepričan sem, da bo branje teh strani koristilo don Boskovim sinovom in hčeram po vsem svetu, pa tudi vsem drugim, ki so deležni salezijanske pedagoške karizme. Na njih bodo našli številne predloge za to, kako razumeti današnje razmere in prenoviti vzgojno-izobraževalne procese v korist otrok in mladih našega časa.

Franciscus

UVOD

Nekateri začnejo vihati nosove že ob misli, da bi don Bosko lahko služil kot zgled sodobnega evangeli-zatorja, češ, saj je vendar živel v popolnoma drugačni družbi od današnje! In vendar so razni teologi in drugi strokovnjaki tega svetnika z neverjetnim pastoralnim čutom za moralno in duhovno odrešenje vsakega človeka (ne le mladih) označili kot znanilca 2. vatikanskega koncila. Zato se od njega še vedno lahko marsikaj naučimo. Njegov preprost in hkrati globok pristop je tudi danes še kako potreben. Don Bosko si ni izmislil ničesar novega. Njegova skrivnost je bila v skoraj čudežni ustvarjalnosti in v tem, da je znal ceniti in uporabiti bogate izkušnje ljudi, ki so mu bili blizu. Dal se je voditi nasvetom svoje matere Marjete in svojih duhovnih voditeljev, najprej don Calossa v domačem Becchiju, nato pa don Cafassa v Turinu. Učil se je tudi ob spoprijemanju z različnimi ovirami in težavami ter njihovem premagovanju. Če se poskušamo izogniti vsaki oviri, na katero naletimo, se morda izognemo kakšni poškodbi, vendar se tudi ničesar ne naučimo. Zato je don Bosko za vse nas in za celotno salezijansko družino še kako aktualen zgled.

Oznanjevanje evangelija, večna sreča duš in Božja slava so bili za tega svetnika pomembnejši od vsega drugega. Govoril je: »*Da pridobim duše za Boga, si*

bom prizadeval do onemoglosti.» In dodal, da se je v ta namen »pripravljen plaziti z jezikom na tleh od tu do Superge«.

Tudi mi smo v Cerkvi poklicani evangelizirati v slogu našega don Boska, ki si je drznil tvegati! Naša temeljna naloga je ljudem »govoriti o grdobiji greha in o dragocenosti kreposti«, kot je devetletnemu Janezu v sanjah naročil Gospod. Največja krepost pa je občestvo s samim Jezusom, v moči njegove milosti, ki prebiva v nas.

Prepričani smo, da je evangeljsko veselje za vse ljudi brez izjeme; pastoralne možnosti in presoja pa nam bodo pokazale, kako naj pogumno, ustvarjalno in predvsem živo oznanjamo evangeljsko veselo novico v konkretnih okoliščinah. Tako je delal don Bosko.

Glavno don Boskovo poslanstvo je bila skrb za ubogo, zapuščeno, ranljivo in tudi nevarno mladino. Tako kot v njegovem času taki mladi tudi danes vzbujajo strah pri odraslih zaradi svoje nepredvidljivosti, žaljivega govorjenja in izzivalnega ali nasilnega vedenja, ki otežuje stik z njimi.

Salezijanci v takih mladih nikoli nismo videli ovire, ampak veliko priložnost in smo v svojih domovih za vsakega izmed njih vedno našli mesto. Že na začetku, v Valdoccu, smo dajali prednost najbolj ubogim, odrinjenim in zapuščenim. Enako moramo ravnati tudi danes.

Da ne bi izgubili evangeljskega veselja, ki ga je don Bosko izžareval med svojimi fanti in sodelavci, nam je na pomoč priskočil papež Frančišek s svojo prvo apostolsko spodbudo *Veselje evangelija*. V 25. točki spod-

bude poudarja, da ima to, o čemer v njej govori, »programski značaj in pomembne posledice«. Ob tem se mi je porodilo vprašanje, na kakšen način lahko salezijanska družina v Cerkvi uresniči Frančiškovo spodbudo, zaradi katere sem se lotil tega dela. Zato sem nekaj članov salezijanske družine povabil, naj po poglobljenem molitvenem premišljevanju in v luči karizme svetega Janeza Boska ter salezijanske svetosti napišejo komentar k posameznim točkam papeževe spodbude. Ti komentariji niso nekaj dokončnega ali zavezujočega, ampak bolj pojasnila, smernice in predlogi.

Deveti don Boskov naslednik don Pascual Chávez Villanueva na začetno vprašanje odgovarja takole: »Ljubezen do papeža, ki jo od nas pričakuje don Bosko, moramo danes izkazovati s prisrčno naklonjenostjo Frančišku ter zavzetemu in učinkovitemu uresničevanju *Vesolja evangelija* kot zgodovinskega projekta Cerkve.«

Vesel sem, da lahko po treh letih dela te komentarje ponudim vsem, ki jim je don Bosko blizu in nadaljujejo njegovo misijonarsko poslanstvo med mladimi in drugimi ljudmi.

Čutim se dolžnega poimensko zahvaliti se vsem sodelavcem, ki so temu delu posvetili svoj čas in sposobnosti. To so don Pascual Chávez Villanueva, don Alfred Maravilla, sestra Runita Borja, don Juan José Bartolomé, don Guillermo Basaños, Tullio Lucca, sestra Alessandra Smerilli, don Fabio Attard, don Roberto Carelli, Renato Valera, don Manlio Sodi, don Giuseppe Biancardi, don Ivo Coelho, don Silvio Roggia, Antonio Boccia, don Mauro Mantovani, Michal

Hort, Mark Steiner, don Guido Errico, Ol'ga Križová, mati Yvonne Reungoat, don Gio Bianco, don Gianni Moriondo in don Domenico Ricca.

Da je ta dragocena knjiga ugledala luč sveta, so zaslužni tudi naša založba Elledici, don Remigio Bertapelle in don Maurizio Marchis, ki sta pregledala izvirna besedila, don Egidio Deiana z njegovimi nasveti in don Stefano Macchi, ki je uredil prevod nekaterih komentarjev iz španščine. S priznanjem, da ni vse zraslo »na našem zelniku«, smo vsaj v nečem podobni don Bosku, ki je pogosto govoril, da za dobro svojih fantov potrebuje pomoč vseh. Tudi dobra knjiga lahko veliko pripomore k bolj učinkovitemu oznanjevanju evangeljskega veselja. Veseli me, da smo jo uresničili skupaj kot prijatelji in sobratje.

ANTONIO CARRIERO

OPOMBA BRALCEM

Pripravo komentarjev k apostolski spodbudi *Veselje evangelija* smo zaupali nekaterim salezijancem, hčeram Marije Pomočnice, sodelavcem in našim nekdanjim učencem. Točke v oklepajih pred njihovimi imeni označujejo točke apostolske spodbude, ki so jih komentirali.